

Vi slipper ikke utpå før vi har rullet rundt en gang.

Hildegunn ønsker oss velkommen til dynværet Lånan.

Mellom holmer og skjær utved havet

Frustrasjonen er intens, bylivets stress sitter ennå i kroppen mens jeg febrilsk leter etter et sted med mobildekning så jeg kan ringe hjem og si natta til ungene. Vissheten om at det vil gå flere dager før jeg får sjekket e-posten gnager. Det begynner å gå opp for meg at jeg er en opplagt og takknemlig kandidat for en rolig padleopplevelse langs Helgelandskysten.

Tekst og foto Rolf-Ørjan Høgset

Det varer ikke lenge før pulsen synker og frustrasjonen er snudd til en overveldende ro og harmoni. Etter noen magadrag med sjøluft, akkompagnert av enkeltbakkasinens lokking, er jeg i riktig modus for å ta inn over meg alt Helgelandskysten har å by på av natur, dyreliv og mennesker. Det er de lokale arrangørene som har invitert pressen på tur. Gruppen består av nybegynnere så vel som mer erfarne padlere, men ingen slippes utpå før sikkerhetsrutinene er gjennomgått.

Rundt Vega er det 6500 øyer, holmer og skjær, og begrepet skjærgård settes i et nytt perspektiv. Ferdes du i motoriserte fartøyer i disse farvannene er du avhengig av kjentmann for å unngå grunnstøting. Vårt fremkomstmiddel, kajakk, er ideelt.

Denne kysten er ikke mindre enn et eldorado for padling, ikke bare på grunn av et vell av øyer og skjær, men også på grunn av det unike dyrelivet. Det er registrert nærmere 250 hekkende fuglearter i området, og fra kajakken får du nærkontakt med ørn, ærfugl, gås, tjeld, teist og en rekke mindre kjente arter.

KORTREISMAT. Første natten skal vi bo på den gamle internatskolen på Skogsholmen der Laila serverer en livgivende treretters med røkt hvalbiff, klippfisk og en spennende dessert, byggryn og "gløtteræ" (sviker), en tradisjonell dessert her ute i havgapet. Jaggu står hun ikke for underholdningen også, med sang og gamle røverhistorier. Internatskolen er

totalrenovert og fremstår som et koselig gjestehus med restaurant, overnatting og alle fasiliteter. Så hvis du tilhører dem som vil ha det litt bekvemt, kan en padletur i disse farvannene legges opp slik at du bor standsmessig og spiser lokal sjømat av ypperste klasse, samtidig som du hver dag kan finne passende mål for turene dine.

Etter en god natts søvn skal vi lære å padle havkajakk. Noen av oss er helt ferskinger. Ove Tømmervik fra Tømmervika Opplevelsessenter hopper rett til sjøs for å demonstrere hvor godt overlevedrakterne fungerer. Sikkerheten er viktig. Velter du i åpen sjø kan feil utstyr og manglende opplæring være fatalt, men med visse forhåndsregler, litt kunnskap og

Ærfuglenes dun blir til de herligste dyner.

God, lokal mat smaker ekstra godt etter en lang dag på havet.

Fart er spennende, det ville være å ljuge å påstå noe annet.

De tøffeste drar ut på havet for å leke seg i bølgene.

sunn
fornuft, er
havpadling en
sikker sport. Alle

deltakere må igjennom en velt og kameratredning før kursen legges ut mot dunværet Lånan. Vi er heldige med været, padlingen går greit for alle sammen. De med mest erfaringer er de første til å bli ønsket velkommen Hildegunn Nordum på Lånan. Hun forteller stolt om øygruppens tradisjon med å holde ærfugl som husdyr. Her sankes både egg og dun. Lånans ni sesonginnbyggere er alle engasjert i ærfuglen og dunproduksjonen, og fuglevokterne viser stor omtanke for fuglene som gjennom et spesielt ritual inntar de samme boligene hvert år. Små reir, bygget av vrakgods, stein og

tørket tang. Vi får strenge instruksjoner om hvordan vi skal forholde oss til den til-litsfulle, men likevel sårbare ærfuglen. Det lille samfunnet viser en gjestfrihet jeg sjelden eller aldri har opplevd maken til. Når fuglene er i hus og rugingen er i gang, kan spesielt interesserte besøke Lånan og bo hjemme hos fuglevokterne. Her kan du delta på de daglige gjøremål som fiske, eggssamling og dunharping. Måltidene spiser du sammen med dine husverter, som i en stor familie, om kvelden kryper du inn under ederdunskyden, akkurat som kongen og dronningen.

UTASKJÆRS. De mest vågale lur seg ut mellom skjærene på Lånan og surfer litt på bølgene fra storhavet før vi inntar middagen. Også dette en treretters meny, i dag hos Hildegunn og hennes mann Erik. Forretten er egg fra måse og ærfugl, hovedretten ovsnbakt, nytrukket sei. Ikke

lenge etter middagen sovner jeg som en prins under ederdunen.

HOLD DERE FAST! Neste morgen kommer Ivar fra Træna og plukker oss opp med RIB. Etter flere dager i rolig tempo kjennes 40 knop ekstremt raskt. Det kiler i magen når den lett manøvrerbare, store gummibåten gjør krappe svinger mellom skjærene. Vi har fått oppleve denne kysten både i hurtig og langsomt tempo. Selv er jeg ikke i tvil om hva jeg foretrekker – de fleste av oss trenger å gire ned, ikke opp. Men fart er og blir spennende, jeg skal ikke nekte for det.

Vel hjemme kobler jeg meg på Internett for å se hva som har skjedd mens jeg var borte, og innser at jeg ikke har gått glipp av noe som helst. Det virker som om tiden har stått stille. Jeg kjenner at jeg trekkes mot kysten igjen – det blir nok ikke så lenge til neste gang. ■

FAKTA

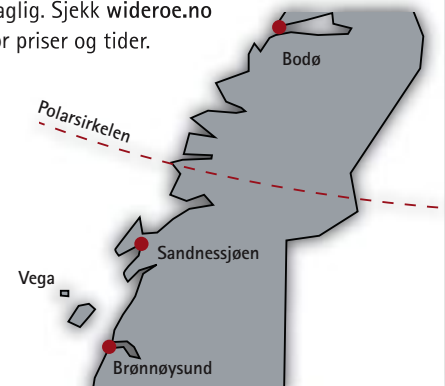
Dette unike kystområdet ligger rett utenfor Brønnøysund og Sandnessjøen, noen få mil sør for polarsirkelen. Sommeren 2004 havnet Vegaøyene på UNESCOs prestisjefulle Verdensarvliste over steder som må vernes på grunn av sin betydningsfulle natur, kultur og forhistorie. Blant andre kjente landemerker og severdigheter i nærområdet er fjellene De syv søstre, Torghatten, Petter Dass-kirken og det nye Petter Dass-museet. Med hurtigbåt kommer du raskt til Træna og Lovund, eller du kan være med Hurtigruten noen timer på strekningen Sandnessjøen – Brønnøysund, sørgående rute på dagtid. Området har et rikt plante- og dyreliv, med stor tetthet av blant annet elg og

rådyr. Enkleste måte å reise på er med fly til Sandnessjøen eller Brønnøysund og ferje videre. Eventuelt med Hurtigruten fra Trondheim eller Bodø, eller hurtigbåt fra Bodø. Med bil tar du ferje fra Horn, ca. 15 mil nord for Brønnøysund. Sjekk linkene under for mer informasjon om padle- og andre ferieopplevelser langs Helgelandskysten.

skogsholmen.no
lanan.no
visitvega.no
visithelgeland.com
helgelandskysten.com
vegaopplevelsesferie.no
<http://overness.marsti.net/>

VI FLYR DEG DIT

Widerøe flyr til Brønnøysund og Sandnessjøen flere ganger daglig. Sjekk wideroe.no for priser og tider.

Navigating the islets and skerries

My frustration is intense. The stress I have brought with me from the city is mounting as I search in vain for mobile phone coverage. Then it dawns on me: I am a perfect candidate for a long, slow kayaking experience along the coast of Helgeland. I take a deep breath of sea air, and it doesn't take long for my heartbeat to slow down and my frustration to give way to calm and harmony.

I am here as part of a press tour and my fellow journalists include seasoned kayakers as well as beginners. The waters around Vega are dotted with 6,500 islands, islets and skerries. If you are in a motorboat you depend on someone who knows his way around to avoid running aground. A kayak, on the other hand, is ideale, you also get incredibly close to the fauna: 250 species of birds nest here, from eagles and eiders and geese to even rarer species. We spend our first night at the old boarding school at Skogsholmen. Laila serves us a hearty three-course meal that includes whale beef and clipfish. The school has been refurbished and provides not only a good restaurant but 'all mod cons'. A good night's sleep prepares us for the task of paddling the sea kayak. Safety is paramount. Flipping around in open seas may be fatal, but a little precaution, a little knowledge and a good portion of common sense go a long way towards making this as safe a sport as any. All participants are obliged to try flipping their own kayak as well as rescuing another person from the water before we head towards Lånan, this island community which is keeping up the traditions associated with the eider. The nine people who live here pick eggs and collect the eider down. They also welcome visitors who want to take part in these activities. You can take your meals with the locals before making yourself comfortable under the luxurious down duvets for the night. The toughest kayakers venture out past the skerries of Lånan and out to the open sea for a ride on the big waves. Then we enjoy the three-course dinner with Hildgunn and husband Erik. The hors d'oeuvre is eider and seagull eggs, the main course is newly caught, oven-baked coalfish. After I go to bed it doesn't take long before I fall asleep like a prince under my eider down duvet.

FACTS

This unique coastal area is located immediately west of the towns of Brønnøysund and Sandnessjøen, a few miles south of the Arctic Circle. There is a rich flora and fauna - moose and deer are plentiful. The simplest way to get there is to fly to Sandnessjøen or Brønnøysund and then take a ferry. Check link for more information: helgelandskysten.com

WE FLY YOU THERE

Widerøe offers several daily flights to Brønnøysund and Sandnessjøen. Check wideroe.no for flights and fares.